

Agenda

Natuurpunt

zondag 27 januari
Winterlandschapswandeling
14.00 uur kerk in Reppel
zondag 3 februari
Wandeling Smeethof, 10.00 en
14.00 uur Smeethof, Bocholt
zaterdag 9 februari
Excursie ‘De roep van de bosuil’
19.30 uur Smeethof, Bocholt
zondag 17 februari
Natuurstudiedag
9.00 uur Smeethof, Bocholt
zondag 3 maart
Wandeling Smeethof, 10.00 en
14.00 uur Smeethof, Bocholt
zondag 24 maart
Excursie Balkebeemden
14.00 uur Kaulille
zaterdag 30 maart
Exursie Hageven
10.00 uur NEC De Wulp

Natuurmonumenten

zondag 24 februari
Snertwandeling. 10.00 uur werkschuur
Natuurmonumenten, Barrier 15a,
Bergeijk. Aanmelden bij NEC De
Wulp. Kosten € 4,50 (leden), € 6,77
(niet-leden) en € 5,05 (kinderen)
zondag 17 maart
Winterwandeling. 10.00 uur werk-
schuur Natuurmonumenten, Bergeijk

NMC De IJzeren Man

zondag 20 januari
Zondagmiddagactiviteit
13.00–16.00 uur in het NMC
zondag 27 januari
Wandeling Koningsteen Thorn (IVN)
13.00 uur Hoge Kei, Weert of 13.30
uur ingang Koningsteen, Thorn
zondag 17 februari
Alles over kraanvogels door J. Kunnen
13.30, 14.30, 15.30 uur in het NMC
zondag 24 februari
Snertwandeling Boshoverheide
Aanmelden: (0031) 0495 – 66 42 24
€ 5,50 p.p. Vertrek 13.00 – 14.00 uur
café-zaal ‘t Blaakven, Weert
zondag 10 maart
Ochtendexcursie de Groote Peel
(Vrienden der Natuur)
Inlichtingen bij het NMC
zondag 17 maart
Stenen- en mineralensprekkuur
13.00 – 16.00 uur in het NMC

Wielewaal en Natuurreservaten gaan samen

Op 8 december 2001 kreeg de nieuwe
Vlaamse natuurvereniging vorm. Op de
starthappening die plaatsvond in het Vlaamse
Parlement te Brussel werd Natuurpunt
definitief boven de doopvont gehouden.
De fusie tussen De Wielewaal vzw en
Natuurreservaten vzw is een feit. Vanaf 2002
slaan beide verenigingen de handen in elkaar
en gaan ze door het leven als één grote,
nieuwe vereniging: Natuurpunt. In totaal
beheert deze nieuwe vereniging ruim tien-
duizend hectare natuurterreinen.

Vijftigduizend aangesloten gezinnen, ruim
honderdveertig lokale afdelingen en de
vrijwillige inzet van talloze enthousiaste
medewerkers: Natuurpunt vormt een echte
ledenbeweging die met veel slagkracht kan
optreden, om de natuur nog beter te kunnen
dienen.

natuurpunt

Uitwisselingsdag vrijwilligers

Impressie van de uitwisselingsdag voor vrijwilligers van NEC De Wulp en NMC De IJzeren Man.

Openingstijden

NEC De Wulp,

Tussenstraat 10, B-3910 Neerpelt, België,
telefoon (0032) 011 – 802677, e-mail:
wulp.ignace@wanadoo.be
Iedere zaterdag en zondag open van
14.00 tot 18.00 uur. Op maandag gesloten.
Voor groepen na afspraak van dinsdag tot
en met vrijdag.

NMC De IJzeren Man,

Geurtsvenweg 4, 6006 SN Weert, Nederland,
telefoon (0031) 0495 – 52 48 93,
fax (0031) 0495 – 66 42 25, e-mail:
t.vandenberkmortel@natuurmonumenten.nl
In de wintertijd geopend van dinsdag tot en
met zondag van 13.00 tot 16.00 uur en in de
zomertijd van 13.00 tot 17.00 uur.

Colofon

Wulpenvlucht is een gezamenlijke kwartaal-
uitgave van Natuurpunt vzw en de Vereniging
Natuurmonumenten. Deze wordt gratis
verspreid onder geïnteresseerden.
Voor een abonnement kunt u bellen naar
(035) 655 99 11 (Nederland, ledenservice
Natuurmonumenten) of naar
(011) 80 22 09 (België, NEC De Wulp).

Redactie

Theo van den Berkmortel, Mia Bosquet,
Ignace Ledegen, Nicoline van Tiggelen

Eindredactie + v.u.

Van Tiggelen Tekst & Communicatie, Oirschot

Opmaak

Ster design BNO, Eindhoven

Drukwerk

Drukkerij van Druenen, Eindhoven

Wulpenvlucht

*Triemaandelijks nieuwsbrief over
natuurgebieden van Natuurpunt en
de Vereniging Natuurmonumenten
rondom natuureducatief centrum
De Wulp.*

*Nummer 8
Januari 2002*

In dit nummer

Pagina 2

*Hoe helpen we
vogels de winter
door?*

Pagina 3

*Een woordje met...
Cisca van der Kraan
en Lizette Koopmans*

Pagina 4

*Wielewaal en
Natuurreservaten
gaan samen*

*Impressie van
uitwisselingsdag
vrijwilligers*

Agenda

Redactieadres

Voor België:
Tussenstraat 10
3910 Neerpelt
Voor Nederland:
Postbus 10308
6000 GH Weert

Wulpenvlucht wordt gedrukt
op minder milieubelastend
papier.

natuurpunt

Afgiftekantoor Lommel 1 (B)

Dommeldal, het mooiste moet nog komen...

Ten zuiden van Eindhoven,
tussen Waalre, Veldhoven en
Riethoven, ligt het Dommeldal.
In dit beekdallandschap komen
de Dommel en de Keersop bij
elkaar. Rond de beken liggen
bossen en door hakhoutwallen
omzoomde weilanden en
hooilanden.

De Dommel mag weer meanderen. Foto: Marc De Clerck

Natuurmonumenten heeft in de
directe omgeving al in 1929 een
eerste aankoop verricht. Echt actief
in dit gebied is de vereniging sinds
1992, omdat het bezit toen zo
gegroeid was dat beheermaat-
regelen effect konden hebben.
Momenteel zijn er 73 hectare in
beheer, zij het erg versnipperd.

Het stroomdal

De Dommel ‘ontspringt’ in België
ten zuiden van Peer door het
samenkomen van enkele kleine
beekjes. De beek stroomt daarna
naar het noorden en komt ten zui-
den van Borkel-Schaft Nederland
binnen. Via Eindhoven en Boxtel
loopt het Dommelwater in de Maas

ten noorden van ‘s-Hertogenbosch.
Ten zuidwesten van Waalre wil
Natuurmonumenten het oude
cultuurlandschap herstellen om de
natuur te verrijken. Hier mag de
beek weer kronkelen – meanderen
heet dat in vaktaal. In het toe-
komstige beeld kabbelt het water
door de Dommel. In de buiten-
bocht van de beek is de snelheid
zo hoog dat het zand afkalft; in de
binnenbocht gaat het veel lang-
zamer zodat het meegevoerde
materiaal kan bezinken. Zo hebben
de beken zich eeuwenlang een weg
gezocht door het Brabantse land.
De vele kanalisaties zijn in de ogen
van de natuurbeschermers een af-
takeling geweest van menig beekdal.
Gelukkig is het tij nu gekeerd.

Een deel van de Dommel bij
Waalre meandert intussen al lustig
en er heeft zich een prachtige
natuur ontwikkeld. Dankzij de
poelen komen er de groene kikker,
alpenwatersalamander en andere
amfibieën voor, maar die zijn in de
wintermaanden natuurlijk niet waar

te nemen. Datzelfde geldt voor de
58 soorten broedvogels in het
voorjaar en de grote variëteit aan
muizen en vleermuizen.

Rondje langs het water

Toch valt er ook ‘s winters
voldoende te genieten van de
Dommel. Er zijn wandelroutes
van 1½ en 4½ km uitgezet die de
moeite waard zijn. Startpunt is
café de Volmolen, Volmolen 1 in
Riethoven. Op markante punten
staan informatiepanelen. Tijdens
excursies vertelt de boswachter hoe
IVN’ers (IVN = Instituut voor
Natuurbeschermingseducatie) zich
vrijwillig inzetten bij allerlei
beheerwerkzaamheden. Hij legt
dan bovendien uit hoe het oor-
spronkelijke beekdallandschap
wordt hersteld. Dan begrijpt u nog
beter de titel van dit artikel ‘het
mooiste moet nog komen...!’

Voor meer informatie over
dit gebied: Wout Antonis,
boswachter, telefoon
(0031) 06 – 55 82 51 70

Hoe helpen we vogels de winter door?

In de winter is er voor vogels niet veel voedsel te vinden. Insecten gaan dood of houden een winterslaap en de herfstooft aan zaden en vruchten raakt uitgeput. Vogels gaan op zoek naar nieuwe voedselbronnen en een pindanetje of voedertafel trekt al gauw vaste bezoekers.

Roodborstjes en mezen dol op pindaslingers. Foto: Marc De Clerck

Vanaf het moment dat het gaat vriezen tot de broedtijd in februari helpt u de vogels zeker een handje door ze bij te voeren. Wanneer u in de broedtijd gewoon blijft doorvoeden, kunnen jonge vogels doodgaan, omdat ze het verkeerde voedsel krijgen.

Zaadeter of insecteneter?

Om te voorkomen dat sommige vogels onvoldoende aan hun trekken komen, moet u iets weten over hun eetgewoontes. De meeste kleine vogels zijn zaadetende óf insectenetende vogels. De mus, putter, vink, keep, groenling, geelgors en grauwe gors horen

Huismussen voeren met zaden en kruimels. Foto: Marc De Clerck

tot de groep zaadeters. Het meest geschikte voer voor deze vogels is brood en zaden (pofinaïs, tarwekorrels, geplette haver, gerst, hennepzaad, negerzaad, gierst, zonnebloempitten of vogelzaad). Insecteneters zijn bijvoorbeeld: de lijster, merel, mees, roodborst, koperwiek, kramsvogel, winterkoning, specht, boomklever, boomkruiper en spreeuw. Deze vogels kunt u het beste voeren met brood en koekkrumels, fruit, harde kaas zonder plastic, gekookte aardappels of rijst, gewelde krenten en rozijnen, ongekookte havermout, halve kokosnoten, vetbollen, meelwormen, pindaslingers en pindakaas.

Wintervoer maken

Als u een grote zware tak of een dood boompje met zaadhuisjes voor uw raam hangt, kunt u de vogels van dichtbij bekijken. Er zijn ook zaadhouders met zuignappen die u tegen het raam kunt plakken. Het is heel eenvoudig om een mengsel van vet en zaden te maken. Smelt ongezoeten rundvet of bakvet en meng daar diverse zaden, noten, rozijnen of kruimels doorheen. Door één pond vet mengt u

één pond zaden en ander voedsel. Gebruik geen gekruide of gezouten voedsel of rauwe groenten. Giet de warme massa in kleine blikjes waarin een stevige katoenen draad is gelegd, en laat het stollen. Als u de vormen even in heet water houdt, kunt u de vetbollen er gemakkelijk uithalen en ophangen. Pas wel op dat u kleine vogeltjes niet overlaadt met vet.

Decoratieve delicatessen. Foto: Marc De Clerck

Een halve kokosnoot, ondersteboven opgehangen, is een ongekend feestmaal voor de mezen. Vogels vinden allerlei soorten noten lekker. Voor de meeste vogels moeten de noten gepeld of open zijn. Pinda's zijn door hun hoge proteïne- en vetgehalte prima vogelvoer. Rijg ze met dop en al aan een touw of dun ijzerdraad. In de openbare bibliotheek vindt u diverse vogelboeken met bouwtekeningen voor voedertafels en zaadautomaten.

Water

Ook 's winters moeten vogels over water beschikken. Bij matige tot strenge vorst moet u een stukje kippengaas over de schotel met lauw water leggen. Door de mazen van het gaas kunnen de vogels wel drinken, maar niet baden, waardoor ze niet kunnen bevriezen. Zet de schotel alleen 's middags buiten.

Een woordje met... Cisca van der Kraan en Lizette Koopmans

Vanuit hun functie (recreatie en toerisme) in het gemeentehuis van Weert zijn beiden betrokken geweest bij Kempen~Broek, een groot grensoverschrijdend natuurgebied ten zuiden van Weert. In dit gebied wil men komen tot één beheers-

visie gericht op het herstel van de oorspronkelijke natuurwaarden en het bevorderen van recreatief medegebruik. Een gesprek met twee dynamische vrouwen die weten waar ze over praten en elkaar goed aanvullen.

"Kempen~Broek... landschap zonder grenzen"

Reeds eind jaren 80 werd er gedacht aan een groot grensoverschrijdend landschapspark, genaamd Stramprooierbroek. Ondanks alle mooie intenties, gebeurde er op dit gebied weinig concreets. Het ontbrak vooral aan financiële middelen. Totdat er eind jaren 90 een Interreg II project Kempen~broek werd ingediend.

Lizette Koopmans (links) en Cisca van der Kraan (rechts)

Interreg II

Lizette vertelt enthousiast: "Dankzij deze financiële steun kregen heel wat concrete projecten vorm. Bijvoorbeeld het begrazingsbeheer dat ingevoerd werd op tal van percelen van de Vereniging Natuurmonumenten en op percelen van ministerie van Defensie. Een uniek project gezien de samenwerking tussen Defensie en een natuurbeschermingsorganisatie bij het beheer van een natuurgebied. Tussentijdse gebieden werden aangekocht om te komen tot grotere eenheden natuur. En, niet onbelangrijk, deze natuur werd opengesteld door het aanleggen van wandel-, ruit- en fietspaden.

Intussen bleek de naam Stramprooierbroek, de lading niet meer te dekken van alle gebieden die beheerd werden. Het project is daarom in 2001 omgedoopt in Kempen~Broek, grensoverschrijdend landschap."

Eerste stappen

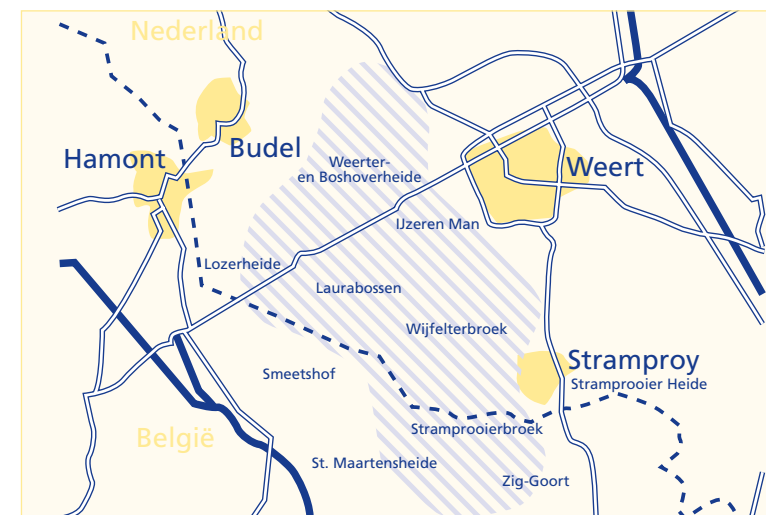
Cisca vult haar aan: "Over de grenzen heen is een samenwerking tot stand gebracht met de betrokken gemeenten, de terreinbeheerders instanties en gebruikersgroepen zoals manegehouders, mountainbike-groeperingen en IVN-afdelingen. De kennis en ervaring van het Regionaal Landschap Kempen en

Maasland op het gebied van informatievoorziening en bewegwijzering van recreatieve routes kwam ons goed van pas. Er werden grensoverschrijdende routes aangelegd en er kwamen rustpunten, informatiepanelen, parkeerplaatsen en aanlijnmogelijkheden." Kortom, de eerste stappen zijn gezet...

Interreg III

Het Interreg II project is in 2001 afgerond en Lizette bereidt momenteel met Erwin Christis van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland een Interreg III projectaanvraag Kempenbroek voor: "Hoewel de regelgeving verscherpt is, willen we toch met onze Vlaamse collega's verder bouwen aan dit grensoverschrijdend landschap. Zo moet dit nieuwe Interregproject ervoor zorgen dat in het 11.500 hectare grote gebied een uitgebreid pakket aan beheers- en inrichtingsmaatregelen tot stand gebracht wordt. Dit komt de natuurkwaliteit ten goede, zodat de waarde van het gebied voor de komende generaties gewaarborgd blijft."

Cisca en Lizette zouden graag Wim van den Rijt van de Vlaamse Landmaatschappij willen aanwijzen voor het volgende interview.

Grensoverschrijdend landschap Kempen~Broek.